

Pelgrims op weg

In beweging komen

Pelgrimage van geloof

 Op weg gaan om thuis te komen

Ook voor al uw religieuze reizen naar o.a. Lourdes, Santiago en Rome.

Pelikaan reizen
 Reizen | Excursies | Groepsreizen & Incentives

Reisbureaus
 Excursiereizen
 Groepsreizen

Wij wijzen u de goede richting

Pelikaan Groepsreizen & Incentives
 Voor al uw groepsreizen & Incentives op maat
www.groepsreisonmaat.nl

Pelikaan Excursiereizen
 (Vlieg)busreizen naar bijzondere bestemmingen in Europa
 o.a. Ierland, Italië, Kroatië, Noorwegen, Spanje en Polen
www.neemdebus.nl

Thomas Cook Travel Shop Pelikaan Reizen
 Reisbureaus in Bavel, Middelburg, Prinsenbeek, Rijen, Terheijden, Teteringen, Vlissingen en Zevenbergen
www.pelikaanreizen.nl

PRIESTER OF DIAKEN WORDEN VANUIT JE BEROEP

bovendonk priester- en diakenopleiding

een deeltijdsopleiding met een eigen aanbod aan hen die vanuit hun beroep priester of diaken willen worden

Informatie: Priester- en Diakenopleiding Bovendonk
 Hofstraat 8 • 4741 AK Hoeven • Telefoon: 0165-504277
 E-mail: secretariaat@bovendonk-opleidingen.nl
 Website: www.bovendonk-opleidingen.nl
 Uw steun is welkom: P 2580680 t.n.v. Stichting PDOB te Breda

de Bonth van Hulten

 Postbus 115 - 5250 AC Vlijmen - Telefoon 073 - 5119022
 E-mail bvh@volkerwessels.com - Website www.bonthvanhulten.nl

Bouw
 Utiliteitsbouw, woningbouw en renovatie.

Restauratie
 Vakkundig behoud van monumentale panden.

Projectontwikkeling
 Slagvaardig van initiatief tot oplevering.

Heilige Corneliuskerk Lamswaarde

De oplossing voor elke bouwopgave

Katholiek Nieuwsblad voor nú en in de toekomst!

 25 JAAR Katholiek Nieuwsblad 1983 - 2008

Ja, ik wil een abonnement op het weekblad Katholiek Nieuwsblad en betaal voor het **eerste jaar de actieprijs** van € 87,- en krijg dus € 18,50 korting. (voor Nederland en België normaal € 105,50, overige landen op aanvraag).

Ja, ik wil een abonnement op het weekblad Katholiek Nieuwsblad en betaal voor het eerste **halfjaar de actieprijs** van € 47,- en krijg dus € 7,- korting.

Ja, ik wil vrijblijvend kennismaken en ontvang graag een **proefabonnement** van acht weken (8 nummers) op Katholiek Nieuwsblad voor € 15,-.

Achternaam: _____ m/v Voorletters: _____
 Adres: _____
 Postcode/Woonplaats: _____
 Telefoon: _____ Geb.dat.: _____

Doe de bon in een gefrankeerde envelop en stuur deze naar:
 Katholiek Nieuwsblad, Postbus 1270, 5200 BH 's-Hertogenbosch.
Bellen kan ook: 073 - 750 23 15.

www.katholieknieuwsblad.nl

Colofon

Dit magazine is een uitgave van het bisdom Breda. Het verschijnt als kwartaalblad. Een individueel postabonnement is mogelijk tegen betaling van een bijdrage voor de verzend- en administratiekosten. Het blad is gratis.

Stuur voor een postabonnement voor 2008 een e-mail naar: magazine@bisdombreda.nl en maak ten minste € 10,- over op girorekening 1066316 t.n.v. Uitgeverij bisdom Breda, o.v.v. postabonnement magazine, postbus 90.189, 4800 RN Breda. Of bel T 076 5223444. Nummers worden toegestuurd na ontvangst van uw betaling.

Redactie

Monique van Delft,
Peter Hoefnagels,
Hans de Jong,
Frank van der Linden,
Daphne van Roosendaal
(hoofredacteur).

Beeld/fotografie

VNB Nationale bedevaarten
(p. 4-5, p. 7, p. 16-17, p. 18, p. 20, p. 27)
W. de Jong (p. 10)
SKKN (p. 24)
Overig: Bisdom Breda

Adres redactie

E magazine@bisdombreda.nl
T 076 5223444
F 076 5216244
Postbus 90189
4800 RN Breda

Advertentieverkoop

Acta Uitgeversorganisatie
E info@actauitgevers.nl
T 0475 463465
Postbus 7160
6050 AD Maasbracht

Vormgeving en druk

Brainstorm & Concept, Breda

Issn nummer: 1874-0480

Inhoud

Maria: pelgrim bij uitstek	4
'Naar Sint Anneke voor een manneke'	6
De meimaand is heilig in Zegge	8
Pelgrimage van geloof <i>Wereldjongerendagen 2008</i>	10
Els Zeegers: <i>"Geen mens die achterblijft"</i>	11
Geerten Kok: <i>"Op weg gaan om thuis te komen"</i>	12
Yvonne Jansen: <i>"Beauraing is intiem"</i>	13
Bedevaartkaart	14
Bedevaarten door de tijd	16
Het Lourdes gevoel van Nienke van Gastel	18
In beweging komen	20
Een bijzondere vrouw die het avontuur aandurfde	22
Brandde ons hart niet?	24
Diocesane bedevaart naar Lourdes 2009	27

Van de redactie

Dit nieuwe nummer heet 'Pelgrims op weg'. Je hoeft niet persé de deur uit te gaan om pelgrim te zijn. "Als je met God reist, als je je leven gaat volgens zijn plan, ben je een pelgrim," zegt bisschop Van den Hende in dit nummer (p. 4). Maar met God op weg gaan zet wel aan tot beweging: "In de toenadering tot God, kom je in beweging, word je in beweging gezet."

Zoals Maria in beweging kwam. Tegen de engel, die haar de geboorte van Jezus aankondigde, zei ze: "Zie de dienstmaagd des Heren; mij geschiede naar uw woord." Ieder is geroepen die pelgrimage van geloof, overgave en vertrouwen te gaan. Dat kan ook letterlijk: op weg naar een van de bedevaartplekken die vanuit het bisdom Breda worden aangedaan. Zie de kaart op p. 14 en 15!

Maria: pelgrim bij uitstek

Pelgrimeren is onderweg zijn. In letterlijke zin wordt een tocht uitgedrukt in kilometers die worden afgelegd. In essentie is een pelgrimstocht het op weg gaan met Gód.

Maria is een pelgrim die op weg ging met God. Bisschop Van den Hende: “De levensweg van Maria is helemaal verbonden met God. Maria zegt tegen de engel van God: ‘Mij geschiede naar uw woord’. Als je met God de reis van je leven aflegt, als je je leven gaat volgens zijn plan, dan ben je met hart en ziel een pelgrim.”

Strikt genomen gaat het er niet om hoeveel kilometers je als pelgrim aflegt. Je hoeft misschien niet eens de deur uit te gaan? Maar zo ligt het ook niet helemaal. “Maria nodigt uit om in beweging te komen als antwoord op Gods roepstem,” vertelt de bisschop. “Op weg gaan met God, zet je in beweging. In je toenadering tot God, kom je in beweging, word je in beweging gezet.”

Gedragen worden

“Als je onderweg bent, word je voor even niet omringd door de zekerheden die je normaal hebt. Je wordt veel meer op jezelf terug geworpen. Dan stel je jezelf de vraag wat écht telt voor jouw mens zijn: wie ben ik als mens ten overstaan van God? Je komt tot het besef dat God met je meegaat op de onzekere weg die je gaat, dat je houvast hebt in God.”

Maria pelgrim bij uitstek

Maria is een pelgrim bij uitstek. Zij liet zich leiden door God. Bovendien, in het evangelie van Matteus en van Lucas wordt verschillende keren geschreven over de reizen van Maria: door het bergland naar haar nicht Elisabeth, op weg naar Betlehem, de vlucht naar Egypte, op bedevaart naar de tempel.

Wij worden uitgenodigd om met haar onze pelgrimage van geloof, overgave en vertrouwen te gaan. Bisschop Van den Hende: “Als je naar Maria kijkt in de getuigenissen van het Nieuwe Testament zie je iemand die zich toevertrouwt aan God. Iemand die meeleeft met haar Zoon Jezus en die later eensgezind met de apostelen meebidt. We geloven dat ze ook met ons meeleeft en oog heeft voor ons als pelgrims.” Vaticanum II schrijft daarover. “Het concilie zegt in het document Lumen Gentium dat Maria met ons meebidt om onze pelgrimstocht naar God tot een goed einde te brengen.”

Paus Johannes Paulus II publiceerde in 1987 een encycliek over Maria (Redemptoris Mater, Moeder van de Verlosser). Daarin laat hij zien dat Maria deelgenote is van onze pelgrimstocht in het geloof. Het gaat, aldus paus Johannes Paulus II, in haar leven niet enkel om haar persoonlijke geloofsweg en de rol die zij vervulde in Gods plan voor de mensen, maar ook om de geschiedenis van heel het volk Gods, van allen die deelnemen aan dezelfde pelgrimstocht van het geloof. Wij zijn als Kerk als pelgrims onderweg.

Beeld van de Kerk

Bisschop Van den Hende: “Maria legt haar leven in Gods hand. Ze trekt niet enkel haar eigen plan, maar heeft oog voor wat God met haar voorheeft. Ze weet niet hoe het zal gaan en zet in die zin een ongewisse stap. Omdat ze ontvankelijk is voor Gods plan en een groot geloof en vertrouwen aan de dag legt, is zij beeld van de Kerk als ontvangende gemeenschap van gelovigen die Gods wegen durven te gaan, die in beweging komen op zijn woord.”

Maria en de Kerk

“Als Jezus sterft aan het kruis zegt Hij tegen Johannes: ‘Zie daar uw moeder’ en tegen Maria: ‘Zie daar uw zoon’. Maria is ons als moeder gegeven. Omdat Maria ons als moeder is gegeven, laat het haar niet onverschillig hoe we het er vanaf brengen. Ze bad mee met de eerste apostelen en doet dat nog steeds met ons. Met haar gebed is Maria ons tot steun en toeverlaat.”

Een lichtend baken

Op onze weg door de geschiedenis, temidden van alle moeilijkheden die mensen meemaken, is Maria “het lichtend teken van de vaste hoop en de vertroosting van het pelgrimerend volk van God” (Lumen Gentium VIII, 68). Maria is degene die ons voorgaat op de pelgrimstocht van het geloof. Haar pelgrimstocht van het geloof vormt een vast referentiepunt voor de Kerk, schrijft paus Johannes Paulus II in *Redemptoris Mater*.

Zoals Maria ook als baken wordt toegezongen in het bekende lied ‘Sterre der Zee’:
“Bedreigen ons noodweer of storm op ons baan, / is ‘t scheepj’ onzer ziel in gevaar te vergaan, / bedaar, o Maria, de storm op uw beê, / stort hoop ons in ‘t harte, o Sterre der Zee.”

In beweging komen

Bisschop Van den Hende: “Maria is een uitnodiging aan mensen om in beweging te komen op grond van Gods belofte en vervolgens ook anderen in geloof uit te nodigen om ook in beweging te komen. In het geloof van veel mensen is Maria als moeder van Jezus een gelovige vrouw die zeer dicht bij ons staat. Daarbij geldt dat haar boodschap altijd betrekking heeft op geloof, het evangelie en haar Zoon.” Zo verwijst ze bij de bruiloft in Kana al naar Christus: ‘Doet maar wat Hij u zeggen zal’ (Johannes 2, 5).”

Daphne van Rosendaal

‘Naar Sint Anneke voor een manneke’

Rond 26 juli, de feestdag van Sint Anna, rijdt een bus met vrouwelijke singles uit de Randstad naar Molenschot. Het gaat om vrouwen die naar Sint Anna gaan in de hoop een man te vinden die met hen het leven wil delen. Omgekeerd blijken tegenwoordig ook mannen Sint Anna aan te roepen om een echtgenote te verkrijgen.

De oude spreuk “Met Sint Anneke gaat ieder Anneke om ’n manneke en ieder manneke om ’n Anneke” blijkt onveranderd actueel. Hiervan getuigt ook het intentieschrift in de kapel te Molenschot. “Anna, ik ben het geworden voor Lisette,” schrijft een zekere Wim. “Ik bid voor vrede en liefde voor ieder mens en voor mij een speciale man,” noteert een ander.

De Annakapel in Molenschot

Molenschot zelf is een kleine plaats ten zuiden van de oude rijksweg tussen Tilburg en Breda. De parochiekern maakt deel uit van de Heilige Geestparochie te Rijen. De Sint Annakapel staat aan een driehoekig pleintje tegenover de kerk. In de kapel staat een beeld dat rond 1900 gemaakt is. In de parochiekerk is de vroegere doopkapel als Annakapel ingericht.

Sint Anna

Sint Anna is geen bijbelse persoon. Ze wordt genoemd in het Proto-evangelie van Jacobus, een geschrift uit het midden van de tweede eeuw. De Kerk heeft dit evangelie nooit erkend. Het proto-evangelie heeft wel invloed gehad op de kunst en de vrome verbeelding.

Volgens dit evangelie was Anna gehuwd met Joachim en zo de moeder van Maria. Volgens de overlevering kreeg zij op hoge leeftijd een kind. Na de dood van Joachim zou zij nog twee keer getrouwd zijn en van iedere echtgenoot een dochter met de naam Maria hebben ontvangen.

Zij is daarom de patrones van weduwen, ongehuwde en zwangere vrouwen. Vanaf de zevende eeuw wordt zij in het westen vereerd. Toen in de middeleeuwen veel relieken hun weg naar het westen vonden, kreeg haar verering een hoge vlucht. Haar feestdag is op 26 juli.

Kapel en parochie

De Annacultus te Molenschot is van jonger datum. De eerste sporen van de kapel dateren weliswaar uit de zestiende eeuw maar in die periode was de kapel toegewijd aan Maria. De kapel overleefde de reformatie. Na een grondige restauratie werd de kapel in 1844 weer als gebedshuis in gebruik genomen. De pastoor van Gilze wijdde haar toe aan Sint Anna.

Op aandringen van de bevolking werd Molenschot in 1855 een rectoraat om in 1879 tot zelfstandige parochie verheven te worden. In dat jaar kreeg de eerste pastoor van Molenschot, Henricus van den Eijnden, verlot van de bisschop een Broederschap van de Heilige Anna op te richten.

Opbloei

De bisschop werd niet alleen door vrome motieven geleid. De opbrengsten van de Annaverering moesten gereserveerd worden voor de bouw van een parochiekerk. Deze kwam acht jaar later, in 1887 tot stand. Paus Leo XIII verleende in 1881 een volle afaat aan alle bedevaartgangers. Met pauselijke steun moest het wel lukken. Inderdaad, de jaren daarna bloeide de bedevaart op. In heel

westelijk Noord-Brabant werden broederschappen opgericht. In 1884 telden deze gezamenlijk 4000 leden. Hun leden pelgrimeerden rond 26 juli naar Molenschot. Molenschot raakte eind negentiende eeuw zelfs buiten de bisdomgrenzen bekend. Er werden ook bedevaartgangers uit Den Haag en Best geteld.

In de tijd van het Rijke Roomse Leven waren deze bedevaarten indrukwekkende gebeurtenissen. Bij de aankomst van de bedevaartgangers trokken pastoor en de misdienaars de bedevaartgangers tegemoet. Gezamenlijk gingen ze naar de kerk waar de pastoor de hoogmis opdroeg. Na de eucharistieviering vereerden de bedevaartgangers een relik van de heilige Anna. Tijdens de Tweede Wereldoorlog konden de georganiseerde bedevaarten geen doorgang vinden. In de jaren vijftig van de vorige eeuw verminderde de belangstelling voor de bedevaart en leek Molenschot als pelgrimsoord een stille dood te sterven.

Nieuwe impuls

Dit duurde tot 1974 toen de lazarist en vroegere missionaris W. Dictus pastoor werd. Hij stelde het lof en de kinderzeggen weer in en haalde de vaandels van de verschillende broederschappen weer van zolder. Hij versierde de kapel en zette het

Annabeeld in de bloemen.

Pastoor Dictus wist dat in een bedevaartsoord Kerk en kermis op een bepaalde manier bij elkaar horen. In 1979 vierde de parochie haar eeuwfeest. Mede door zijn toedoen werden in dat jaar op het feest van Sint Anna een kermis en een jaarmarkt ingevoerd. Molenschot raakte weer in trek. Pastoor Dictus ging in 1996 met emeritaat. Vanaf die tijd leek de Annaverering een parochieel karakter te krijgen.

Ook hier bleek het leven sterker dan de leer. In 1997 ging, volgens een artikel van Anja Krabben in Trouw (26 juli 2004), een zekere Thérèse van der Helm uit Amsterdam met enkele vriendinnen naar Molenschot. Ze had een partnerwens. Op een gegeven moment wilden er zoveel mensen mee dat ze een bus heeft gehuurd. Binnen een jaar had ze een man.

Sindsdien organiseert ze jaarlijks deze tocht voor anderen. Jaarlijks laten acht tot negen dames weten een man gevonden te hebben. Zo vertelde Marleen de Lange haar succesverhaal. Ze ging in 2000 mee en begin 2001 vond ze een man. Nu hebben ze een dochter. "Mede dankzij Anna. Maar ik deed veel meer om de juiste man te vinden. Geef nooit op en blijf in actie."

Hans de Jong

De meimaand is heilig in Zegge

De meimaand wordt in Maria-bedeveaartoord Zegge actief ingevuld. Het programma wordt met name gevuld door een groot aantal vieringen en alles wat daarbij komt kijken. “De meimaand is heilig,” vertelt Liesbeth Verkade, pastoraal werkster in de regio Rucphen en eerstaanspreekbare voor Zegge.

Om de activiteiten in de meimaand te coördineren is er een speciale Mariagroep gevormd,” vertelt Piet van den Oever. Hij en zijn vrouw Corrie, die voor het rooster van de koren zorgt, coördineren de activiteiten vanuit deze Mariagroep. De Mariagroep vergadert drie keer per jaar met de contactpersonen van verschillende werkgroepen, zoals de rozenkransgroep, de schoonmaakploeg, de koperpoetsgroep, en de kapjesmakers. Er worden honderden kapjes gevouwen voor de processie, die plaatsvindt op de laatste dag van de meimaand. Elk weekend zijn er vier eucharistievieringen in de kerk en doordeweeks wordt dagelijks de rozenkrans gebeden in de kapel.

Door de week zijn ook de bedevaarten van de Zonnebloem/Heil der Zieken, de Katholieke Bond voor Ouderen (KBO), de Katholieke Vrouwenorganisatie (KVO), en verzorgingshuizen uit West-Brabant. Er worden duizenden kaarsjes gebrand. In mei komen er zo'n 10.000 bezoekers naar de kerk en de kapel van Zegge. Het is een komen en gaan van mensen. In de kapel kunnen 700 kaarsjes tegelijkertijd branden. “Het gaat voortdurend door,” vertelt Corrie van den Oever.

Stevige traditie

De meimaand in Zegge heeft inmiddels een stevige traditie opgebouwd. Piet en Corrie van den Oever zijn vrijwilligers van het eerste uur. In de jaren '80 kreeg de meimaand meer profiel onder aansporing van de toenmalige pastoor Hamers. Toen werd ook de Maria-werkgroep opgericht. Corrie: “Voor die tijd werd er niet veel extra's gedaan.” Ze vertelt hoe ze destijds het idee opverde om de meimaand met een processie af te sluiten. Het tweede jaar was het een feit.

Piet van den Oever, Corrie van den Oever en Liesbeth Verkade.

De meimaand is heilig

Corrie: “Ik had als klein kind een beeldje van Maria en daar zette ik bloemetjes bij. Van kindsaf aan was ik vereerder van Maria.” En wat vindt het echtpaar van die andere Maria bedevaartplaats, Lourdes? Ze zijn er nu drie keer geweest. De lichtprocessie, van bovenaf bekeken was indrukwekkend. Corrie: “Je kreeg er kippenvel van.” Maar: “Ik vind het op de Zegge veel mooier. Misschien omdat het ‘ons’ Mariabeeld is..?”

Liesbeth Verkade vertelt dat het besef een bedevaartplek te zijn sterk leeft in Zegge: “Wij zijn bedevaartparochie”, zegt men dan. In de meimaand ligt vrijwel het hele parochieleven stil. Bedevaartplek zijn betekent in Zegge dat het erg belangrijk is om in die meimaand alles zo goed mogelijk te laten verlopen. De meimaand is heilig.”

Devotie

Ook zij is opgegroeid met Maria. Vroeger was er altijd het kaarsje bij de Zoete Moeder in Den Bosch, aangestoken op de woensdagen als ze met oma naar de markt ging. “Maria was een sterke vrouw die de stap waagde: ik weet niet waar ik uitkom, maar toe maar, en het zal goed komen. Op de fiets onderweg naar Santiago de Compostella ben ik ook in Lourdes geweest. Het was ’s ochtends vroeg en er was geen kip. Ik merkte: dit is een plek, daar gebeurt iets. Ik zie dat hier in Zegge ook bij de mensen die in de kapel komen. Ze lopen binnen, slaan een kruisje, bidden en steken een kaarsje aan. Dat geeft hun iets mee.” Verkade werkt nu twee jaar in Zegge. De eerste viering die ze had in de kapel, was een lastige. Ze was gewaarschuwd: de bidders van de rozenkrans houd je niet bij, dat gaat zo snel! “Dat was inderdaad zo. Dat was lastig, totdat ik het losliet, toen was er ineens de klik. Met de rozenkrans treed je een andere sfeer binnen. Het rozenkransgebed maakt je vrij van wat je van thuis meeneemt.”

Voorbidster en voorbeeld

“Maria is voor mij een sterke vrouw. Het heeft te maken met de kracht die ze uitstraalt. Alleen aan iemand die van binnenuit kracht heeft, durf je je toe te vertrouwen. Maria heeft een hoop meegemaakt. Als je de geschiedenis van het Brabantse land kent, en weet hoe hard er gewerkt moest worden, kun je de verering voor Maria begrijpen.”

“Maria is voorbidster, degene bij wie je terecht kunt om voor jou te bidden, die een tussenpositie inneemt en de stap naar God kleiner kan maken. Ze is ook voorbeeld. Zij is degene die zich open durft te stellen, die ‘ja’ durft te zeggen met hart en ziel op een uitnodiging die niet vanzelfsprekend is. Een jonge, ongetrouwde vrouw in die tijd liep het risico gestenigd te worden als ze zwanger was. Maria gaat ervoor, zoals Jozef ervoor gaat. Ze nemen samen de uitnodiging aan. En ze is voorbeeld, vanwege haar onvoorwaardelijke trouw. Door dik en dun blijft ze naast haar kind staan.”

Toevlucht en rust

“De kapel in Zegge heeft twee functies. Enerzijds herinnert hij eraan dat hier iets bijzonders is gebeurd, waar iemand van wilde getuigen. Een schipper die tijdens een storm in de 15e eeuw schipbreuk leed, beloofde Maria uit dank een kapel te bouwen als hij gered werd. Anderzijds is het een plek waar je toevlucht kunt zoeken en rust, waar je met je verdriet bij iemand terecht kunt, waar je een kaarsje aansteekt voor iemand, of uit dankbaarheid. Dit is een plek waar mensen naartoe trekken, omdat ze hopen of vertrouwen - dat ligt eigenlijk heel dicht tegen elkaar aan - dat ze er iets vinden.”

Daphne van Rosendaal

Pelgrimage van geloof

Wereldjongerendagen 2008

In juli vertrekt een groep jongeren uit het bisdom Breda naar de Wereldjongerendagen in Sydney, Australië, voor wat nu al ruim twintig jaar geldt als de grootste jongerenbedevaart ter wereld. Honderdduizenden jongeren van over de hele wereld komen samen om met elkaar en met de Kerk geloof te vieren.

Begin mei keerde een andere groep jongeren terug uit het Franse Taizé. Een plek waar jaarlijks vele duizenden jongeren naar toe trekken voor de 'pelgrimage van vertrouwen': op uitnodiging van de broeders van Taizé, leven jongeren een week mee in de oecumenische gemeenschap. Twee voorbeelden van wat je zou kunnen noemen 'pelgrimage nieuwe stijl'.

Onderweg zijn

De kern van deze nieuwe manier van pelgrimeren blijft hetzelfde als van alle pelgrimages door de eeuwen heen: het gaat om het onderweg zijn, meer nog dan om het doel. Het gaat ook om een reis naar binnen, naar de kern van je geloof, naar God. En het gaat om los- en achterlaten. Loslaten van wat je in het dagelijks leven bezwaart, achterlaten van wat niet nodig is.

De pelgrimages van jongeren maken ook ruimte voor andere accenten: samen reizen, de wereld ontmoeten, feest. Ze combineert inhoud en vorm tot een aantrekkelijke mix. Soms volop gevuld met stilte en bezinning (Taizé), soms meer gericht op ontmoeting en avontuur (Wereldjongerendagen).

Nieuwe ervaringen

Wat is het dat jongeren beweegt om - letterlijk - op weg te gaan? Als je het hen zelf vraagt, lopen de antwoorden uiteen. Sommigen gaan vanuit een sterk verlangen om hun geloof te verdiepen, anderen hebben een persoonlijk doel, weer anderen gaan voor het avontuur. Bijna allemaal delen ze een openheid voor nieuwe ervaringen. Niet belast door een lang kerkelijk verleden nemen ze vaak gretig in zich op wat ze onderweg tegenkomen. En net zoals in 'grote mensen bedevaarten' komen ze heel vaak veranderd terug.

Geloof en vertrouwen

De Wereldjongerendagen in Sydney bieden dit en meer. Het is een pelgrimage van geloof. Niet het doel, Sydney, is het belangrijkste, maar het onderweg zijn, bijna drie weken lang, op een reis die jongeren thuisbrengt bij geloof en Kerk. Een pelgrimage die eindigt op een groot veld, met honderdduizenden samen: samen vieren, samen zingen, samen beleven dat een leven gevuld door geloof en vertrouwen een waardevol leven is.

Al op weg

De pelgrimage van geloof begon voor de jongeren uit het bisdom Breda al eerder toen zij in het weekend van 24 en 25 mei op de fiets onderweg gingen voor een mini-(sponsor)pelgrimstocht vanuit Middelburg naar Breda. De tocht eindigde met een pelgrimszegen voor de reis naar Sydney in de kathedraal door bisschop Van den Hende. Een oude traditie, opnieuw tot leven gebracht, midden in de leefwereld van jongeren.

Marc Bollerman

“Geen mens die achterblijft”

Wim en Els Zeegers

Ze praat honderduit over haar geliefde Lourdes. Els Zeegers is contactpersoon voor het Lourdeswerk en regiocoördinator voor het bisdom Breda. Ze werft geld én pelgrims. “Het is het Lourdes virus. Als je daar eenmaal mee behept bent, laat het je niet meer los. Je maakt zoveel mensen gelukkig, die dankbaar zijn dat ze Lourdes mee mogen maken. In Lourdes luisteren mensen naar elkaar, verhalen komen los, mensen worden gehoord.”

Bij Els en Wim Zeegers werd het virus steeds sterker. “In 1958 gingen we op huwelijksreis naar Lourdes,” vertelt Els. “Jongens en meisjes zaten gescheiden voor en achterin de treincoupés. Als getrouwd paar mochten we precies in het midden zitten. We hebben toen gezegd: over 25 jaar gaan we terug. Dat hebben we gedaan. Toen zeiden we: over 5 jaar gaan we terug. Dat deden we en daarna zijn we elk jaar gegaan.” Els is ook al twintig jaar hotelleidster in Lourdes. Stoppen lukt niet, hoewel ze het zich wel heeft voorgenomen. “Het is veel te leuk.”

“Ik deed ziekenbezoekwerk vanuit de parochie en doe dat nog vanuit de Zonnebloem. Je ontmoet mensen die hun partner hebben verloren, mensen die ziek zijn, met moeilijkheden. Om hen op te beuren vraag je of ze mee naar Lourdes gaan. Over geld kunnen we praten als dat een probleem is. ‘Kom er eens een keer uit’, zeg ik dan. Inmiddels weet iedereen in de parochie hier dat ik dit werk doe.”

Als meest indrukwekkende plek in Lourdes noemt ze het cachot, waar de familie woonde toen de vader vanwege schulden zijn molenaarswoning uit was gezet. “Daar begon het allemaal. Van daaruit loopt de route naar de grot, waar Bernadette hout sprokkelde. En omdat het daar allemaal is begonnen, is dat juist de plek voor gebed.”

En wachtend in de rij voor de grot. “Mensen vragen me wel: bid je voor me als je daar bent? Als je dan in die rij staat, heb je daar alle tijd voor. Zeker als er een groep rolstoelers langskomt. Rolstoelers hebben in Lourdes voorrang. Als mensen moeilijk lopen, adviseer ik altijd: ga in een rolstoel! Je zit vooraan en mag altijd voor.”

“Je moet wel een duwer hebben. Ik ben altijd op zoek naar jonge mensen die dat willen doen. Je moet de jongeren daar zien, die allemaal lopen te sjouwen!”

“Zieke mensen krijgen in Lourdes berusting. Mensen zijn daar gelukkig. Ze ervaren dat er naar ze wordt geluisterd. Ze zijn een keer nummer één. Mensen pakken daarna hun kruis weer makkelijker op.” Maria geeft kracht en aanvaarding. “Die rots geeft kracht. Je steekt er een kaarsje op. Dat kaarsje geeft licht, brengt je gebed verder.”

“Maria heeft tegen Bernadette gezegd: laat de mensen in processie naar mij toe komen.” De Bredase wil het voor zoveel mogelijk mensen mogelijk maken. “Alle mensen tellen mee. In zo’n week Lourdes ook wordt iedereen erbij betrokken. Geen mens die achterblijft.”

“Op weg gaan om thuis te komen”

Geerten Kok

dekenaal coördinator dekenaat Zeeland

met een Fransiscus kruisje en een kei uit Iona

Ik ben nog nooit op bedevaart geweest, wel op pelgrimstocht. Tijdens een sabbat ben ik op de fiets naar Taizé geweest en te voet vanuit Padua over Assisië naar Rome. In 2006 ben ik, voor een groot deel te voet, naar Iona gegaan, ook een heel bijzonder pelgrimsdoel.

Het is heerlijk terug te keren in een natuurlijk ritme. Stap voor stap onderweg zijn om nieuwe inspiratie op te doen. Ik voelde het verlangen om opnieuw te aarden, mentaal en spiritueel, om ook gelovig opnieuw te wortelen.

Pelgrimeren is uitgerust raken en toegerust worden. Met je hoofd leeg, nieuwe energie opdoen. Je gebedspraktijk afstoffen. De dagopening van Taizé heb ik thuis lang benut. In de loop van de tijd raakt dat ondergesneeuwd. In het opnieuw op weg gaan als pelgrim kon ik dat verlangen, dat bleef trekken, opnieuw vorm geven.

Als ik rust neem in momenten van gebed, is dat voedend. Het is het laten ‘stromen’ van contact, staan in het grotere geheel van het Leven met een hoofdletter. Het is je geborgen en gedragen weten. Het besef dat het niet van jou alleen afhangt. Dat maakt me vrijer om mijn intuïtie te volgen, ook buiten de verwachtingen van anderen om. Een gesprek met een gebed afsluiten, bijvoorbeeld. Dat werkt alleen als het geland is in jezelf, als je ook zelf bidt. Als je alleen functioneel bidt werkt het niet.

We zijn geroepen om onze bestemming te vinden, om te worden wie we - in Gods ogen - zijn. Daarin ligt vrijheid. Dan is pelgrimeren ‘op weg gaan om thuis te komen’. Christenen worden ‘mensen van de weg’ genoemd. Als christen ben je voortdurend onderweg: van onze oorsprong die in God ligt, naar onze bestemming die in God ligt. In de uitvaartliturgie gebruik ik graag dit beeld: we komen uit een bron van liefde, die ons kende nog voor we werden geboren; we keren terug in een zee van liefde, die ons thuis ontvangt als alles is voleind.

Een ervaring die eruit springt is mijn terugreis uit Taizé. De dag voor mijn vertrek wilde een Let mijn fiets lenen. Ik leende mijn fiets, aansluitend bij de ochtendlezing over het delen van wat je hebt... Maar hij bleef maar weg, en ik maakte me steeds meer zorgen. De geestelijk rust van een week Taizé bleek hárstikke breekbaar.

Uiteindelijk kwam hij met een gehavende fiets terug, die onderweg bleef haperen. Zo stond ik met een kapotte fiets in een vreselijk onweer te schuilen bij de Belgische grens. Stopte er opeens een autootje, nam iemand me mee, gaf me handdoek en eten, bracht me naar een hotel. Schitterend hoe je zomaar mensen kunt ontmoeten, totaal onverwacht, die op je pad gestuurd lijken, die je verder helpen... Daar mag je op vertrouwen: dat je onderweg bent, niet wetend hoe het zal zijn, maar dat je het goede van mensen kunt ontmoeten én kunt geven.”

“Beauraing is intiem”

Yvonne Jansen

“In september ga ik opnieuw naar Beauraing. De eerste keer was 1994 of 1995. Ik heb altijd veel vrijwilligerswerk gedaan in de Kerk. Maar ik werd invalide in 1988. Een operatie aan mijn gehoor ging niet goed. Nu zit ik in een rolstoel. Een zelatrice voor Beauraing vroeg mij en een vriendin mee naar Beauraing. Eerst dacht ik: ik ken dat niet, ik doe dat niet. Maar ik ben gegaan. Ik denk dat ik vier dagen gehuild heb. Oók van het lachen!

Beauraing nemen ze me nooit meer af. Het is net of je thuiskomt. Je hebt verdriet, met iedereen is wel iets, en je weet als je elkaar aankijkt wat de ander meemaakt. Of je nu naar Kevelaer gaat, of naar Beauraing, dat maakt niets uit. Maria is overal. Maar Beauraing is intiem. Niet zo massaal als Lourdes. Als ik niet meer zou kunnen, zou ik dat heel erg vinden.

Ik mag daar mezelf zijn. Dat mag thuis ook, maar dáár wordt er voor mij gezorgd. Lichamelijk, want het is altijd goed van eten en drinken, en geestelijk. Je kunt daar lekker praten met mensen. Dat doet veel met me. Ik zit daar echt op mijn gemak. Je bidt er samen bij Maria. Maria is de moeder van iedereen, waar je kunt zeggen wat je voelt, waar je hulp kunt vragen, dingen eens van je af kunt zetten.”

In de kamer staat een Mariabeeldje naast de foto van haar in 2001 op 56-jarige leeftijd overleden man. Daarbij branden twee kaarsjes. “Ik vertrouw blind op Maria, dat alles goed komt.

Dat is niet zo, dat weet ik ook wel, want oplossen moet je dingen toch zelf. Maar ik vertrouw op Maria.

Elk jaar is er een ander thema tijdens de reis. Alle mooie teksten spreken me aan. Bijvoorbeeld ‘Zegene u Maria, zegene u kind / dat ik hier de vreugde, straks de vrede vind / zegen al mijn denken, zegen al mijn werk / maak mij door uw zegen altijd sterk.’

Eens hadden we als thema ‘levenskleuren’, zoals je een zwarte dag kunt hebben, en een thema ‘samen op weg’. Dat kan het thema van een kinderviering zijn, maar ook van zo’n reis. Want je bént echt samen op weg. Het is het samen vieren, samen zingen, samen bidden. Er zijn mensen die je troosten. En je kunt zelf mensen troosten. Het is samen zijn op een ander niveau dan normaal.

Ik ben gisteren met de scootmobiel op pad geweest en onderweg gestopt in Meerseldreef. In totaal heb ik 90 kilometer gereden heen en terug. In Meerseldreef heb ik een kaarsje aangestoken. Even gebeden. Maar daar vertel je het niet als je een kwaaie dag hebt. In Beauraing zien ze het feilloos aan je als er iets met je is.

Ik zag bij Paul de Leeuw dat drie mannen op de scootmobiel naar Santiago gaan. Dat zou ik ook willen: ook naar Santiago, of op de scootmobiel naar Beauraing. Maar dan ook een échte pelgrimstocht. Dan wil ik ook afzien!”

Bedevaartplaatsen waar representatieve groepen uit parochies en parochiekernen naartoe reizen.

Bedevaartkaart

1) Santiago de Compostela

Bavel, Breda-West, Halsteren, Regio Made, Roosendaal, Steenbergen.

2) Fatima

Bavel, Regio de Bevelanden, Breda-West, Roosendaal, Steenbergen

3) Lourdes

Bavel, Regio de Bevelanden, Breda-Noord, Breda-West, Breda-Oost, Regio Dongemond, Regio Dongen, Etten-Leur, Regio Halsteren, Regio Made, Regio Oosterhout, Regio Oudenbosch, Roosendaal, Ulvenhout, Regio West-Zeeuws-Vlaanderen, Regio Woensdrecht, Wouw, Regio Zevenbergen, Zundert

4) Parijs

Regio Breda-Oost

5) Chartres

Regio Breda-Oost

6) Taizé

Bisdom Breda, Regio Made

7) Nevers

Breda-Oost, Breda-West

8) Rome

Bavel, Bisdomreis 2002, Breda-Jeruzalemparochie, Regio Oudenbosch, Ulicoten

9) Assisi

Breda-Oost, Roosendaal

10) Padua

Breda-Centrum, Regio Halsteren

11) Medjugorje

Regio Dongemond, Regio Woensdrecht, Regio Zevenbergen

12) Echternach

Breda-Oost

13) Kevelaer

Bavel, Regio de Bevelanden, Breda-Centrum, Regio Oost-Zeeuws-Vlaanderen, Oosterhout, Regio Oudenbosch, Roosendaal, Regio Wouw, Regio Zundert

14) Knoch

Regio de Bevelanden

15) Oostakker

Regio Midden-Zeeuws-Vlaanderen, Regio Walcheren

16) Stoepe (bij Ertvelde)

Regio Midden-Zeeuws-Vlaanderen

17) Berendrecht

Regio Woensdrecht (Begankenis vanuit Ossendrecht)

18) Meerseldreef

Regio Alphen, Bavel, Breda-West, Regio Rucphen, Ulvenhout

19) Scherpenheuvel

Regio Alphen

20) Hakendover

Bavel, Gilze, Prinsenbeek, Ulvenhout, Regio Wouw, Regio Zundert

21) Banneux

Bavel, Regio Bevelanden, Regio Midden-Zeeuws-Vlaanderen, Regio Oost-Zeeuws-Vlaanderen, Regio Oosterhout, Regio Oudenbosch, Prinsenbeek, Regio Walcheren, Regio Wouw, Regio Zundert

22) Beauraing

Regio de Bevelanden, Etten-Leur, Regio Oost-Zeeuws-Vlaanderen, Regio Oosterhout, Regio Oudenbosch, Regio Rucphen, Ulvenhout, Walcheren, Regio Woensdrecht, Regio Wouw

Al vanaf de oudheid gingen mensen op weg naar bedevaartsoorden om heil en genezing af te smeken, te loven en te danken. Bedevaarten of pelgrimages zijn een universeel verschijnsel. Voor de joden was Jeruzalem de heilige plek. Daar bevond zich in de tempel, het centrum van de joodse eredienst.

Bedevaarten door de tijd

Jeruzalem had ook voor de eerste christenen een bijzondere betekenis. Het was in deze plaats dat Jezus Christus geleden had, gestorven en verreezen was. Verschillende locaties in deze stad herinnerden aan Hem. Al vanaf de derde eeuw pelgrimerden christenen naar Jeruzalem en andere plaatsen in (let op de naam) het Heilig Land als Bethlehem en Nazareth. In de vierde eeuw schreef een Franse moniale, Egeria of Aetheria, haar naam is niet precies bekend, een pelgrimsverslag over haar bedevaart naar het Heilig Land. Voor historici is dit een belangrijke bron voor de liturgie in Jeruzalem.

Pelgrimsoorden

Christenen bezochten ook de graven van de eerste leerlingen van de Heer. Zo ontwikkelden Rome, waar Petrus en Paulus begraven waren, en Santiago de Compostella zich tot belangrijke bedevaartplaatsen. Als gevolg van de kruistochten vonden verschillende relieken, die een band hadden met het leven van Jezus, een weg naar Europa. De plaatsen waar deze relieken zich bevonden groeiden ook uit tot pelgrimsoorden, zoals in ons land Dordrecht. Daar vereerden gelovigen een reliek van het heilig kruis.

Lokale heiligen

Mensen koesterden ook een devotie voor lokale heiligen en gingen naar plekken waar zij geleefd hadden of begraven waren. Voor 1200 waren deze in Nederland veelal verbonden met het leven van missionarissen of lokale heiligen. In Dokkum bestond een cultus voor Bonifatius, in Heiloo en Westkapelle voor Willibrordus. Tussen 1200 en 1500 ontstonden in Nederland ook bedevaartsoorden die gewijd waren aan een “buitenlandse heilige” zoals Sint Anna in Heusdenhout (nabij Breda) en de H. Antonius Abt in Terheijden.

Wonderen

Verschillende plaatsen danken hun ontstaan aan een wonder. Dit geldt voor veel Mariale genadeoorden, waar Maria door een verschijning of teken zelf aangeeft hoe ze vereerd wil worden. In de loop van de middeleeuwen wordt de Mariaverering steeds belangrijker. Een tweede type wonderen vormden de sacramentswonderen. In de dertiende en veertiende eeuw zag de Kerk door deze wonderen haar geloof in de transsubstantiatie (de wezensveran-

dering van brood en wijn in het Lichaam en Bloed van Christus tijdens de eucharistieviering) bevestigd.

Breda dankte zijn bekendheid als bedevaartsoord aan het Sacrament van de Niervaert. In de veertiende eeuw vond een landarbeider, Jan Bautoen, een hostie in het veen bij Niervaert (het huidige Klundert). Na onderzoek bleek dit een wonderdadige hostie. Toen, als gevolg van de St. Elisabethvloed in 1421, Niervaert gevaar liep, bracht men de hostie in processie over naar de Grote Kerk te Breda. De hostie ging bij de beeldenstorm in 1566 verloren.

Bedevaartcultuur

Bedevaartsoorden kennen een levenscyclus. Door politieke ontwikkelingen kunnen ze verdwijnen om later weer op te leven. Door de beeldenstorm en de komst van de reformatie waren bedevaarten in de Republiek onmogelijk. Het calvinisme kantte zich fel tegen pelgrimages. Beelden werden vernietigd en kapellen met de grond gelijk gemaakt. Nederlandse katholieken smokkelden sommige beelden, zoals de Zoete Lieve Vrouw van Den Bosch, naar het huidige België. Hier werden ze weer vereerd. Daarnaast pelgrimeerden Nederlandse katholieken naar plaatsen die net buiten de landsgrenzen gelegen waren zoals Scherpenheuvel en Kevelaer.

Toen de katholieken in 1795 hun vrijheid herkregen, herleefden veel bedevaartplaatsen. Er kwamen ook nieuwe bij. Voor de groeiende katholieke gemeenschap waren kerken nodig en deze kostten geld. Een bedevaartheilige bracht geld in het laatje. Zo wist de pastoor van Nispen een reliek van de heilige Donatus te verkrijgen. Deze heilige was zeer populair. Hetzelfde gold voor Cornelius, beschermer tegen stuipen en veeziekten. De bouwpastoor van de in 1862 opgerichte parochie te Achtmaal koos hem tot patroon, omdat rond Cornelius een bedevaart kon ontstaan.

De katholieke bedevaartcultuur bleef bestaan tot de Tweede Wereldoorlog. In de jaren vijftig liep de belangstelling terug. Tijdens de jaren zestig en zeventig stonden sommige kerkelijke leiders kritisch tegenover bedevaarten en devoties. Bisschop De Vet van Breda ontraadde in 1962 de pastoor in het bisdom om openbare processies en bedevaarten te

organiseren. De belangstelling voor Mariale bedevaartsoorden als Zegge bleef bestaan. Donatus te Nispen, Anna te Molenschot en Cornelius te Achtmaal stierven een wisse dood.

Recente ervaring

Eind jaren zeventig, begin jaren tachtig leefde de belangstelling voor bedevaarten weer op. Soms gebeurde dit buiten de oorspronkelijk kerkelijke context om. Enkelingen ontdekten de voettocht naar Santiago en gingen op weg, om verschillende motieven. Hiervan getuigen hun verhalen. Zij verkozen het woord pelgrimage boven de traditionele term bedevaart om hun reis aan te duiden. De Hogeschool voor Theologie en Pastoraat te Heerlen deed in die jaren onderzoek naar het verschijnsel bedevaart. Veel pastorale beroepskrachten ontvingen daar hun opleiding. Toen een aantal van hen in het bisdom Breda kwam werken, herstelden zij oude devoties of bouwden deze uit. Dit geldt o.a. voor de Antoniusbedevaart naar Lepelstraat en de Bernardusoctaaf in Ulicoten. In 2002 ondernam het bisdom Breda een jubileumbedevaart naar Rome. Ongeveer 2000 gelovigen gingen mee. Zij ontdekten de waarde van gemeenschapszin. Sindsdien gaan verschillende parochies uit ons bisdom op bedevaart om de samenhang tussen de gelovigen te versterken en te ontdekken dat we als Kerk mensen van de weg zijn.

Hans de Jong

Literatuur: 101 bedevaartplaatsen in Nederland; Peter Jan Margry en Charles Caspers m.m.v. Jan Brouwers. Amsterdam, 2008.

Het Lourdes gevoel van Nienke van Gastel

Iedereen kent Lourdes, maar veel mensen denken dat daar alleen ouderen komen. Nienke van Gastel uit Roosendaal is het daar niet mee eens. Zij is nog jong en ging vorig jaar voor het eerst naar dit bedevaartsoord. De reis betekende zo veel voor haar dat ze nu als assistent-contactpersoon in Roosendaal-Zuid van het Lourdeswerk andere jongeren enthousiast wil maken voor een bedevaart naar deze plaats.

Nienke van Gastel is afhankelijk van een rolstoel. Ze wilde al jaren naar Lourdes, maar iedere keer kwam er iets tussen: geen tijd of geen geld. Uiteindelijk ging dankzij het Lourdeswerk haar wens in vervulling. Wat ze precies kon verwachten, wist ze niet. “Toen ik er aankwam, zag ik alleen maar winkels en hotels. Pas de volgende dag, in het heiligdom vond ik een stukje rust, een stukje vrede”.

Onbezorgd

Het gezelschap waarmee ze reisde bestond uit een groep jongeren in de leeftijd van 18 tot 22 jaar met heel uiteenlopende persoonlijkheden. “Die week kregen we ruimte voor elkaar, om te lachen en te huilen. Veel mensen zeggen dat Lourdes een plaats is waar je jezelf kunt zijn en waar je je niet hoeft te schamen omdat je het moeilijk hebt. Je kunt onbezorgd jezelf zijn en je hoeft je niet te schamen voor je handicap of ziekte.” Een gevoel dat moeilijk te beschrijven is: “Je kunt wel vertellen hoe het eruit ziet en wat je hebt gedaan, maar je kunt niet het

gevoel overbrengen”, aldus Nienke.

De terugkeer in Nederland was moeilijk: “Mensen vragen hier vaak aan degene die mijn rolstoel duwt, hoe het met mij is. Alsof ik dat zelf niet kan zeggen. In Lourdes ben je als gehandicapte net zo veel als ieder ander, ook al zit ik in een rolstoel en heb ik pijn in mijn botten, daar is het toch anders.” Dit jaar is ze voor de tweede keer naar Lourdes geweest. In de groep waarmee ze reisde, kwam ze weer bekenden van vorig jaar tegen. “Je leert elkaar best goed kennen, sommigen vertelden dingen die ze nog nooit eerder hadden gezegd. Dat is het Lourdes gevoel: het mag, maar het hoeft niet.”

Vitaminemoment

Hoe verloopt zo’n reis? “Elke dag hadden we een ‘vitaminemoment’ rond het jaarthema en dat wordt voor elke groep opgesplitst in een thema voor de week.” Dit jaar was het thema ‘Wij worden gezonden’. “Tijdens die vitaminemomenten hebben we het daar met de groep over. Soms krijgen we opdrachten. We hebben bijvoorbeeld kleine rugzakjes gemaakt voor elkaar met een boodschap erin.”

Later komt het woord ‘rugzak’ nog eens terug. Nienke zegt: “Mensen komen met een volle rugzak naar Lourdes en proberen dingen uit die rugzak een plaats te geven of daar achter te laten bij Maria, zodat je er weer met frisse moed en kracht tegenaan kunt.”

Ze deed mee aan de lichtprocessie: “Dat was mooi om te zien. We liepen vooraan en op een gegeven moment maakten we een draai, zag je de duizenden mensen die achter je liepen te zingen en te bidden. Daar straalt zo’n rust van uit.”

In het heiligdom

‘Rust’ is een woord dat vaker voorkomt in het verhaal van Nienke. Hoe vind je rust in een bedevaartsoord waar duizenden mensen tegelijkertijd op af komen?

“In de straatjes buiten het heiligdom is het heel hectisch, mensen letten niet eens op iemand die in een rolstoel zit.” Daar is het dus niet anders dan waar ook ter wereld, maar in het heiligdom is het anders.

“In het heiligdom voelen alle mensen dat er iets groter is dan zij zelf. Ik kan dezelfde persoon die ik eerder op die dag zag in een winkel, tegenkomen in het heiligdom. Het lijkt dan een andere persoon geworden. Iedereen straalt daar liefde en vrede uit; iedereen helpt elkaar.”

“De grot is iets wat aantrekt. Een soort poort tussen hiernamaals en nu. Je staat daar heel dicht bij Maria en God. Je kunt proberen dat gevoel vast te houden, maar zoals je je daar voelt, dat kun je niet meenemen.”

Genezing

Die ervaring kun je wel delen en daarom maakte Nienke na haar eerste reis naar Lourdes posters en flyers, waarmee ze jongeren oproep mee te gaan naar

Lourdes, en die ze verspreidde over scholen en bibliotheken in Roosendaal. Ze hoopt dat het initiatief zich over het hele bisdom zal uitbreiden. Verwacht ze genezing in Lourdes? “Ze zeggen dat een bezoek aan Lourdes geneest. Ja, maar in welke zin? Wie ziek is, heeft het geestelijk zwaar. Lourdes geeft kracht. Dat is voor mij net zo wonderbaarlijk als iemand die verlamd was en die plotseling weer kan lopen. In Lourdes ben je niet meer ‘zielig’.”

Jan Brouwers

Ook in 2009 wil Nienke van Gastel jongeren interesseren voor een reis naar Lourdes.

Zij is te bereiken via nienkevangastel@hotmail.com

Meer informatie over reizen naar Lourdes is te vinden op www.lourdeswerk.nl

Zie daar ook het verslag van de reis die Nienke vorig jaar maakte. Ze hoopt snel het verslag van haar reis van dit jaar toe te voegen.

In beweging

De Heer zij vóór u om u de juiste weg te wijzen.
De Heer zij achter u om u in de armen te sluiten en u te beschermen tegen gevaar.
De Heer zij onder u om u op te vangen wanneer u dreigt te vallen.
De Heer zij in u om u te troosten als u verdriet hebt.
Hij omgeve u als een beschermende muur, wanneer anderen over u heen vallen.
De Heer zij boven u om u te zegenen.
Zo zegene u God, vandaag, morgen en in de eeuwigheid. Amen.

(Reisbede van Sint Patrick)

komen...

*In essentie is een pelgrimstocht het op weg gaan met Gód.
Op weg gaan met God, zet je in beweging. Zoals Maria in beweging kwam.
Ieder is geroepen die pelgrimage van geloof,
overgave en vertrouwen te gaan.*

Het gelovige antwoord van Maria

In de zesde maand werd de engel Gabriël van Godswege gezonden naar een stad in Galilea, Nazaret, tot een maagd die verloofd was met een man die Jozef heette, uit het huis van David; de naam van de maagd was Maria. Hij trad bij haar binnen en sprak: 'Verheug u, Begenadigde, de Heer is met u.' Zij schrok van dat woord en vroeg zich af, wat die groet toch wel kon betekenen. Maar de engel zei tot haar: 'Vrees niet Maria, want gij hebt genade gevonden bij God. Zie, gij zult zwanger worden en een zoon ter wereld brengen, die gij de naam Jezus moet geven. [...] Maria echter sprak tot de engel: 'Hoe zal dit geschieden, daar ik geen gemeenschap heb met een man?' Hierop gaf de engel haar ten antwoord: 'De heilige Geest zal over u komen en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwen; daarom ook zal wat ter wereld wordt gebracht heilig genoemd worden, Zoon van God. [...] voor God is niets onmogelijk.' Nu zei Maria: 'Zie de dienstmaagd des Heren; mij geschiede naar uw woord.' (Lucas 1,26-38)

Een bijzondere vrouw die het avontuur aandurfde

Het dorpje Ossendrecht in de Brabantse zuidwesthoek is vol van herinneringen aan Marie-Adolphine ofwel Kaatje Dierckx. Er is een plein naar haar genoemd, een straat en een kapel. Jaarlijks, op de zondag na 8 juli (de feestdag van Marie-Adolphine), trekt een processie door het dorp.

Ossendrecht ligt op de kam van de Brabantse Wal, waar deze afdaalt naar het poldergebied. In de verte zie je het Antwerpse industriegebied. “De invloed van Antwerpen was hier altijd voelbaar, ook in de tijd van Marie-Adolphine,” vertelt Cydonia van Veldhoven. Samen met oud-luchtmachtaalmoezenier René Heinrichs,

pastoor De Kort en het echtpaar Piet en Frieda Rutten zit ze in de vergaderzaal van de Ossendrechtse pastorie. Allemaal vormen ze, samen met enkele anderen, het bestuur van de Stichting Marie-Adolphine, dat de verering van deze heilige bevordert.

Van Ossendrecht naar China

“Marie-Adolphine is de enige heilige uit ons bisdom. Ze is in 1946 zalig en op 1 oktober 2000 heilig verklaard. De heiligverklaring was een hoogtepunt. We zijn toen met een hele groep uit Ossendrecht naar Rome gereisd. Marie-Adolphine werd immers als Kaatje Dierckx op 3 maart 1866 te Ossendrecht geboren,” vervolgt ze.

“Ze had geen eenvoudig leven. Op vijfjarige leeftijd verloor ze haar moeder en werd verder door familieleden opgevoed. Ze ging school bij de franciscanessen van Oudenbosch op de Berghoeve. Later ging ze als dienstmeisje bij een rijke familie in Antwerpen

werken. Dit was vrij gebruikelijk voor Ossendrechtse meisjes. In Antwerpen ontloek haar kloosterroeping. Ze trad in 1893 in bij de Franciscanessen Missionarissen van Maria en legde op 17 november 1898 haar eeuwige geloften af. Ze vertrok in 1899 naar China waar zij in de provincie Chansi werkte. Tijdens de Bokseropstand werd zij op 9 juli 1901 samen met twee bisschoppen, twee paters, een broeder en zes medezusters vermoord.”

“In Nederland vieren we haar feest op 8 juli, omdat de Nederlandse Kerk op 9 juli de martelaren van Gorinchem gedenkt,” verklaart pastoor De Kort.

Land van contrasten

René Heinrichs is onlangs in China geweest. “Ik was met een gezelschap en het is niet mogelijk zelfstandig door China te reizen. Ik ben wel door de provincie gekomen waar Marie-Adolphine gewerkt heeft. Het is nog steeds een van de armere gebieden van China.”

Volgens René is het huidige China een land van contrasten. “Enerzijds hoogbouw en moderne technologie in de steden, anderzijds armoede op het platteland. Akkers en woonerven zijn allemaal ommuurd. Ik kan me voorstellen in wat voor omgeving Marie-Adolphine gewoond heeft. De Bokseropstand, die Marie-Adolphine het leven kostte, was feitelijk een revolte tegen de toenemende invloed van het westen. Missionarissen werkten in het kielzog van koloniale mogendheden. Hun succes trof de heersende klassen. Er ontstond, met steun van de keizer, een verzetsbeweging.”

Verbreiding van bekendheid

Marie-Adolphine is volgens René Heinrichs in China onbekend. “Ze geniet daar een lokale verering, maar de Kerk in China draagt deze niet.” “Er komen ook geen Chinese pelgrims in Ossendrecht,” vult Frieda Rutten aan. “De pelgrims hier zijn hoofdzakelijk uit de directe omgeving afkomstig. Soms bezoeken groepen Belgische senioren de kapel en was er vorig jaar een bus uit Haarlem. Zij hadden een bedevaart gemaakt naar het graf van priester Poppe in Moerzeke en deden op de terugweg Ossendrecht aan.”

Meer bekendheid

Allen hopen op meer diocesane bekendheid. “In dit verband is het goed, dat jongeren die naar de Wereldjongerendagen in Sydney gaan, in het kader van hun sponsortocht in het weekeinde van 24 en 25 mei, ook naar Ossendrecht pelgrimeerden,” meent Piet Rutten. “Tegenwoordig is Ossendrecht een parochiekern binnen de parochie De Bron. We willen onze rijkdom graag met de andere parochiekernen delen. Daarom lopen dit jaar op de zondag na 9 juli, voor de eerste maal alle communicantjes van De Bron mee in de processie die we jaarlijks ter ere van haar houden. Sinds dit jaar ontvangen tevens alle dopelingen in de parochie een medaille, een korte levensbeschrijving en

een prentje van haar. Voor de eerste maal herdenken we dit jaar haar heiligverklaring,” vertelt hij. En: “Bisschop Van den Hende komt op 12 oktober naar Ossendrecht. Hij zegent een vaandel in dat door de biograaf van Marie-Adolphine, Ad van Veldhoven, aan de kerk geschonken is. In de middag is er een lezing over haar. We willen jaarlijks zo’n lezing organiseren, waarin aspecten van haar leven, de missie en de Kerk in China belicht worden.”

Echte pelgrim

Voor alle leden van het bestuur heeft Marie-Adolphine een bijzondere betekenis. “Adolphientje is mijn steun en toeverlaat,” getuigt Frieda. “Als het moeilijk is, doe ik een gebedje voor haar.” “Ik vind het bewonderenswaardig dat ze zulke ontberingen aandurfde. Toen ze naar China ging, maakte ze een zware reis op een vrachtboot. Ze kon enkele met Amandine, een Vlaamse medezuster spreken,” vertelt Cydonia. “Ze was een bijzondere vrouw, die net als zoveel missionarissen het avontuur aandurfde. In die zin was ze een pelgrim. Eigenlijk zijn de missionarissen, die voor God huis en haard verlaten, de echte pelgrims,” vat Heinrichs de gevoelens van de groep samen.

Hans de Jong

Brandde ons hart niet?

De Emmaüsgangers zijn op weg, bedroefd omdat Christus is gestorven aan het kruis. Maar op hun tocht ontmoeten ze iemand, in wie ze later Christus herkennen. Waarop ze bedenken: brandde ons hart niet toen Hij bij ons was en ons de Schrift uitlegde en het brood met ons brak? (Lc. 24, 13-35)

Gelovigen zijn elkaars tochtgenoot. Als we onderweg het geloof delen, het brood breken en de Schrift lezen, samen bidden en op weg gaan, kan ons hart zoals bij de Emmaüsgangers opnieuw gaan branden voor de Heer.

“**W**at mij op bedevaarten opvalt, is de grote saamhorigheid. Je voelt deze groeien in de bus. Ik merk dat sterk als ik naar Lourdes ga. Dat doe ik één keer per jaar. De mensen kennen mij niet en ik hen niet. Na een aantal dagen is het een echte groep. Alles wordt van elkaar geaccepteerd. Het geloof van deze mensen maakt op mij een grote indruk. Ik word steeds geraakt door het grote vertrouwen in Maria dat deze mensen hebben.”

Paul Heije, pastoor in de Nazareth-parochie (Breda-West)

“**I**k ben herhaaldelijk met mijn parochie op bedevaart geweest, naar Lourdes en naar Rome. In een bedevaart is een opbouw. We reizen langs cultuursteden en genieten van de mooie gebouwen die daar te zien zijn. Zo groeit de onderlinge band en werken we toe naar het hoogtepunt: het verblijf in Rome of Lourdes. Daar bidden we samen, viëren intens de eucharistie, wonen de lichtprocessie en de sacramentsprocessie bij. In gesprekken ontmoet je soms de aanwezigheid van God. Zo herinner ik mij een vrouw die pas haar man verloren had. Ze kon met haar verdriet geen weg.

We liepen in Lourdes met de groep de kruisweg. Nu telt de kruisweg in Lourdes 15 staties. De laatste is die van de Verrijzenis. Bij de laatste statie barstte ze in huilen uit. Het was alsof er een steen weggerold werd. Vanaf dat moment kon ze over haar verdriet praten. Het is niet weg, maar de verwerking ging beter.”

Hans van Geel, pastoor in de regio Steenberg

“Vanuit de Emmaüsparochie in Roosendaal gingen we op weg naar Compostella. Bordeaux: op een straatnaambordje stond de eerste echte aanwijzing richting Compostella. Meteen geraakt door het pelgrimsvirus. In Burgos: kopergekleurde schelpen op de straatstenen. We volgen ze. In Léon: schelpen tussen de stoepstenen, en wij volgen. In ons groeit een diepe verbondenheid met al die voeten die de eeuwen door daar hebben gelopen. Het is: de weg gaan van die mensen. En jij bent er één van. Mensen op zoek naar de grond van hun bestaan. En jij bent er één van. Het wekt in mij verbondenheid met mensen van toen en nu, die dezelfde weg gaan. Twaalf kilometer voor Compostella leggen we, met een eenvoudig ritueel, bij de richtingwijzer onze stenen en die van parochianen. Zo laten we achter ons wat als een steen op ons hart ligt. Dan zetten we onze voeten weer in het aloude spoor. Zondagmorgen: de pelgrimsmis.

We vieren ons geloof, leggen ons lief en leed voor God. Het wierookvat wordt gevuld, God te eer. Met volle kracht zwaait het door het eeuwenoude gebouw. Ik word meer dan ooit opgenomen in het diepe geloof van duizenden jaren voor me. Dit oude gebaar God ter eer; de onvoorstelbare orgelklanken God ter eer; de hemelse stem van een claris God ter eer, tussen duizenden pelgrims God

ter eer... De hemel verbindt zich met de aarde, vroeger met nu... Ik word uitgetild boven mezelf... Geraakt tot in het diepst van mijn wezen.”
Zr. Ancilla Martens, pastoraal werkster in de Emmaüsparochie in Roosendaal

“Op bedevaart gaan doe je niet zo maar. Iedereen heeft er tijd voor vrij gemaakt. Een doel voor ogen. Dat tekent de reis met elkaar. Dat scheidt en versterkt een band. Dat is wat me zo aanspreekt in het op bedevaart gaan. De eerste keer aankomen in Lourdes herinner ik me goed. Het was in het kader van een jongerenbedevaart. Na een lange treinreis de weg van het station naar het heiligdom. Is dit het nou? Wat is dit nou? De gang naar het heiligdom. De uitgestrektheid. De herkenning. De vele pelgrims. Maar ik was er voor mijn gevoel nog niet. Toen de doorgang naar het heiligdom. De grot. De beeltenis van Maria. Temidden van de velen werd het stil in mij. Ik werd geraakt. Haar ogen. Het geloof van de pelgrims. Het knielen, bidden, de rondgang door de grot. Mijn eigen geloof. In mij was het stil. Ontroering. Hier raakt de hemel aan de aarde. Lourdes.”
Wiel Wiertz, deken van het dekenaat De Baronie en pastoor in Breda-Oost, Teteringen

“Al menig jaar ga ik in juni en september met een groep pelgrims vanuit ons bisdom naar Beauraing. Samen met veel vrijwilligers en gasten hebben we onvergetelijke dagen met elkaar. We geven gehoor aan de oproep van Maria om in Beauraing ter bedevaart te komen. Ze nodigt ons uit. In het tonen van haar gouden hart verwijst ze naar haar Zoon Jezus, die ons oproept ons hart te openen voor God en het Evangelie. Samen mogen we heel wat vreugde en verdriet delen met elkaar en Maria. Eén van de hoogtepunten tijdens de bedevaart is het lof met de ziekenzegen. Daar gebeurt iedere keer opnieuw iets wat je met woorden niet kunt zeggen. De zegen met het Allerheiligste is een heel intens gebeuren. Wat gaat er door een oma heen, wanneer ze een foto voorhoudt van haar zieke kleinkind? Haar onmacht legt ze in de handen van God. Op dat moment ervaar je heel diep de aanwezigheid van de Heer in het gebroken brood. Brandde ons hart niet in ons!”
Paul Verbeek, deken van het dekenaat Zeeland en pastoor in de regio De Bevelanden

Lourdes

BEDEVAARTEN

Reizen per trein, bus of vliegtuig

In het jubileumjaar 2008 viert Lourdes de 150^e verjaardag van de verschijningen.

In onze nieuwe brochure bieden wij ook bedevaarten aan naar:

- Rome
- Czestochowa en Polen
- Banneux
- Bedevaarten op maat

De gratis brochure kunt u aanvragen via onze website:

www.bedevoarten.com

of via onderstaand adres:
Stichting Organisatie
Limburgse Bedevaarten
Raadhuisplein 1
6226 GN Maastricht
tel. 043 - 321 57 15
info@bedevaarten.com

NIEUW!

HET GEHEIM VAN HET VUUR

Als tiener ga je zelf een weg zoeken. Je ontdekt wie je bent. Je wilt weten hoe het zit. Ook in het geloof. Welke bagage neem je mee?

De materialenkoffer *Het geheim van het vuur* is geknipt voor tieners van 10-13 jaar en het perfecte Vormselcadeau.

De koffer bevat o.a.:

- **Jeugdbijbel** met verhalen over het vuur in mensen.
- **Bordspel *Karakter!*** Loop met je pion door het labyrint van het leven!
- **Kwintetspel *Kweetet!*** met verrassende vragen over het leven van Jezus.
- **Credowaaier** met uitleg van de mysterieuze woorden van de geloofsbelijdenis.
- **Aandachtshoek** met lichtdrager en gebedskaarten.
- **Digitaal Scrapbook:** een code geeft toegang tot een persoonlijk digitaal dagboek op www.geheimvanhetvuur.nl

In de succesvolle serie *Geloven Thuis* verschenen eerder de rode koffer *Beginnen maar!* (1-5 jaar) en de groene koffer *Ga je mee?* (6-9 jaar).

De koffers bieden kinderen en hun ouders speelse materialen om hun geloof thuis vorm te geven. Bezoek de website voor meer informatie: www.geloventhuis.nl

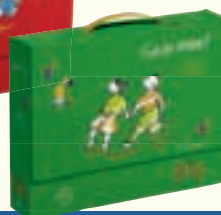
Beginnen
maar!
€ 25,50

ISBN 978 90 6173 920 3
Introductieprijs
€ 24,50

Van 1 mei tot
1 augustus 2008

Daarna: € 27,50

Ga je mee?
€ 27,50

Uytdehaag Schilderwerken b.v.
Eikengroenweg 100, 4854 NH Bavel/Breda
Tel. (040) 43 96 33. Fax (040) 43 36 94
e-mail: info@uytdehaag.nl www.uytdehaag.nl

KBS UITGEVERIJ

T 073 613 32 20
WWW.BIJBEL.NET

Diocesane bedevaart naar Lourdes 2009

VNB Nationale Bedevaarten organiseert in 2008 diocesane bedevaarten. Het bisdom Groningen-Leeuwarden is net terug. De bisdommen Haarlem en Rotterdam gaan eind dit jaar. In 2009 valt ook een bedevaart vanuit het bisdom Breda te verwachten.

Roosmarie Manders van VNB Nationale Bedevaarten legt uit: "Het jaar 2008 is een dubbel jubileumjaar voor VNB Nationale Bedevaarten. Naast de 150e verjaardag van de verschijningen in Lourdes, viert VNB haar 125-jarig jubileum. Beide jubilea zijn aanleiding geweest om nog meer aandacht te vestigen op het fenomeen pelgrimeren, het op bedevaart gaan."

"Doordat mensen op bedevaart gaan met mensen uit de eigen parochie of het bisdom, ontstaat er een speciale binding met elkaar die verder gaat dan alleen de bedevaartweek in Lourdes. Binnen de parochie kan een bedevaart een instrument zijn in het pastoraat. Mensen kunnen via een parochiële bedevaart weer op een andere manier bij de Kerk betrokken raken. Daarnaast is het voor de pastorale beroepskrachten een unieke ervaring om samen met parochianen 'onderweg' te zijn."

De VNB werkt met contactpersonen die in de bisdommen mensen motiveren om op reis te gaan. Voor de bedevaart van het bisdom Groningen-Leeuwarden organiseerden de contactpersonen, al dan niet samen met de parochie en het pastoraal team, een groepsreis vanuit de parochie, of schreven de pelgrims in. Uiteindelijk werd 90% van de pelgrims ingeschreven door de contactpersonen.

"De contactpersonen van VNB Nationale Bedevaarten zijn voor onze organisatie van wezenlijk belang. Zij kunnen de parochies en de pelgrims informeren, adviseren en enthousiasmeren over een bedevaart naar Lourdes. Zij zijn de lokale ervaringsdeskundigen. De contactpersonen hebben vaak ook een eigen potje om mensen die minder draagkrachtig zijn, financieel te ondersteunen."

In het bisdom Breda heeft VNB een dertigtal contactpersonen.

De organisatie wil in een aantal plaatsen nog graag in contact komen met

nieuwe mensen. Deze contactpersonen zullen ook bij de diocesane bedevaart van Breda een rol gaan spelen.

Waarom moeten er veel mensen uit Breda mee? "Pelgrimeren, het op bedevaart gaan is de mensen uit het bisdom Breda niet vreemd. Kijk maar naar de geweldige bedevaart naar Rome die mgr. Muskens organiseerde. Betekenisvol ontmoeten komt in Lourdes in alle facetten aan de orde. Ontmoetingen met anderen uit de parochie, het bisdom, een ontmoeting met jezelf, maar ook de ontmoeting met die Ander die we met een hoofdletter schrijven."

Wat missen mensen die nog nooit op bedevaart zijn geweest?

"Tja, dat is moeilijk in woorden uit te leggen. Ik kan het denk ik het beste kan uitleggen met 'Lourdes is':

- Betekenisvol ontmoeten in alle vormen en op alle manieren
- Kracht opdoen
- Er zijn voor elkaar
- Even tijd hebben voor elkaar
- Delen met elkaar
- Genieten van mooie inhoudelijke vieringen
- Genieten van de natuur
- Maar ook een drankje op een terrasje en een goed gesprek
- Een reis met een lach en een traan
- Niet uit te leggen, je moet je er aan overgeven en het zelf ervaren!"

Momenteel is nog geen nadere informatie over de diocesane bedevaart vanuit Breda naar Lourdes beschikbaar.

“De reizen die interkerkelijke reisorganisatie DrieTour Reizen organiseert zijn verrijkend en bindend.

Mensen leren elkaar op een andere manier kennen en gaan écht met elkaar praten.”

Aan het woord is Agaath Erich, pastor van Roden, die met haar parochie al menige reis met DrieTour naar Rome maakte.

DrieTour Reizen: ‘verrijkend en bindend’

“Een ander neveneffect is dat mensen die als het ware aan de rand van de parochie staan, meer bij de parochie betrokken raken,” vervolgt Erich. “Er valt dan een stukje beschoomdheid bij ze weg. Na zo’n reis zie je dat zij meer bij de parochie betrokken raken, bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk te doen.” Tijdens de tweede Rome-reis die Erich maakte waren zowel katholieken als protestanten meegegaan. “Dat was voor beide groepen enorm verrijkend, de mensen helpen elkaar over de drempel. Je ziet dat de mensen elkaar meteen vragen hoe iets in hun kerk geregeld is en dat vergroot het wederzijds begrip voor elkaar.”

DrieTour Reizen is een interkerkelijke non-profit reisorganisatie. Het doel is om op interkerkelijke basis groepsreizen van goede kwaliteit tegen een betaalbare prijs te organiseren naar een groot aantal bestemmingen, waaronder ook Bijbelse landen. Een reis met een religieuze achtergrond zoals DrieTour die organiseert vergt meer voorbereiding dan een ‘gewone’ vakantie, vindt Erich. “Er zit veel tijd in de voorbereiding, je moet je goed inlezen in de religie, tradities, gebruiken en achtergronden van het land dat je bezoekt. DrieTour Reizen is daarvoor een goede reispartner voor onze parochie, ze kennen precies de weg.”

DrieTour Reizen
Postbus 162, 3970 AD Driebergen-Rijsenburg
T: 0343-512844
E: info@drietour.nl
www.drietour.nl

Interesse in de mogelijkheden om met uw parochie een eigen groepsreis te maken?

Of het nu Rome, Lourdes, Santiago de Compostela of een andere bestemming is, wij kunnen voor u een reis organiseren die precies aansluit op uw wensen.

Vraag vrijblijvend het informatiepakket aan en bekijk de mogelijkheden.

Lourdes 2008
betekenisvol ontmoeten

125 jaar vnb

Willibrord Tochten 2008
betekenisvol ontmoeten

Rome • Assisi • Klassiek Italië • Israël
Jordanië • Turkije • Fatima • Lissabon
Santiago de Compostella • Lourdes

Touroperator van de WJD 2008